

Revisionsrapport 2021
Genomförd på uppdrag av revisorerna
oktober 2021

Strömsunds kommun

Granskning delårsrapport, jan - aug 2021

Ankom: 2021-11-29 Ärende: KS.2021.566 Handling: 1995748

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning	4
2.4. Genomförande	4
2.5. Revisionskriterier.....	4
3. Granskningsresultat	5
3.1. Delårsrapportens innehåll.....	5
3.2. Förenklad förvaltningsberättelse.....	5
3.3. Finansiella rapporter.....	6
3.4. God ekonomisk hushållning	9

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna översiktligt granskat Strömsund kommunens delårsrapport för perioden 2021-01-01 – 2021-08-31. Uppdraget utgör en del av den årliga granskningen och är en obligatorisk uppgift för revisorerna enligt kommunallagen.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med de mål om god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt i budget. Revisorernas bedömning av delårsrapporten och målpåföljelsen avges i ett skriftligt utlåtande som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med delårsrapportens behandling.

Utifrån vår översiktliga granskning är vår sammanfattande bedömning följande:

- ▶ Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav eller god redovisningssed i övrigt.
- ▶ De redovisade finansiella utfallen och prognosen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.
- ▶ Kommunen efterlever balanskravet. Budget, delårsutfallet och det prognostiserade utfallet är positivt.
- ▶ Om de redovisade verksamhetsutfallen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning, låter sig inte bedömas.

I kommande delårsrapporter rekommenderas kommunstyrelsen utveckla delårsrapporten ytterligare genom att:

- ▶ Anpassa den förenklade förvaltningsberättelsens avsnitt och innehåll till den i RKR R17 påbjudna.
- ▶ Utveckla noterna till resultat- och balansräkningen med upplysningar om säsongvariationer och cykliska effekter samt jämförelsestörande poster.
- ▶ Utveckla måltal för vad som är god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommuner ska enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) upprätta minst en delårsrapport. Den ska omfatta minst sex och högst åtta månader samt avse tiden från årets början.

Revisorerna ska enligt kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige i budgeten beslutat om god ekonomisk hushållning. Revisorernas skriftliga bedömning ska bifogas delårsrapporten.

Av kommunens budget ska det enligt KL bl. a. framgå:

- ▶ Hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.
- ▶ Finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- ▶ Plan för verksamheten under budgetåret med mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Enligt LKBR ska delårsrapporten innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. Dessutom ska, enligt Rådet för kommunala redovisning (RKR) en samlad beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ingå i delårsrapporten.

LKBR och RKR ställer minimikrav på delårsrapportens innehåll, t.ex. finns det inga formella krav på kassaflödesanalys eller sammanställda räkenskaper. Eftersom delårsrapporten utgör ett viktigt styrdokument som används av fullmäktige för uppföljning av ekonomi och verksamhet kan kommunen själv välja att ha ytterligare information eller publicera fullständiga finansiella rapporter i sin delårsrapport. I det fallet utgöra normeringen inte någon begränsning.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma om:

- ▶ Delårsrapporten upprättats enligt LKBR och god redovisningssed som den kommer till uttryck i RKR:s rekommendation 17 Delårsrapport (R17).
- ▶ De verksamhetsmässiga- och finansiella utfallen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.
- ▶ Kommunen efterlever kommunallagens krav på ekonomi i balans.

Granskningen har gjorts på uppdrag av och enligt beslutad projektplan av de förtroendevalda revisorerna för att utgöra underlag till deras skriftliga bedömning som bifogas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling.

Granskningen har genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att med rimlig grad av säkerhet kunna besvara revisionsfrågorna. Granskningen är översiktlig och inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen. Den omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen av den information som ingår i delårsrapporten och är mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3. Avgränsning

Granskningen av delårsrapporten har avgränsats främst till de lagstadgade och normerade delarna. Kassaflödesanalys och sammanställd redovisning granskas om sådana upprättats och är nödvändiga för att bedöma utfallen för god ekonomisk hushållning.

2.4. Genomförande

Granskningen har utförts genom:

- ▶ Analys av relevanta dokument
- ▶ Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2021-08-31 samt av resultatprognosen för året
- ▶ Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen
- ▶ Intervjuer med kommunens ekonomer.

lakttagelser som gjorts under granskningen har lämnats till kommunens ekonomer som tagit del av revisionsrapporten för sak kontroll.

2.5. Revisionskriterier

Granskningen av delårsrapporten sker mot bestämmelser i kommunallagen rörande god ekonomisk hushållning och ekonomi i balans. När det gäller räkenskaperna sker granskning mot bestämmelser i LKBR samt RKR:s R17 Delårsrapport.

3. Granskningsresultat

3.1. Delårsrapportens innehåll

lakttagelser:

Strömsunds kommun har januari – augusti som delårsperiod. Kommunstyrelsen överlämnar rapporten till revisionen och fullmäktige tre veckor efter rapporttidens utgång.

Delårsrapport innehåller en förenklad förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt drift- och investeringsredovisning för kommunen.

Bedömning:

Delårsrapportens är aktuell vid kommunstyrelsens behandling och infriar minimikraven i LKBR och R17.

3.2. Förenklad förvaltningsberättelse

Enligt R17 utgörs minimiinnehållet i en förenklad förvaltningsberättelse av följande avsnitt:

- ▶ Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättats
- ▶ Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning
- ▶ En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten
- ▶ En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

lakttagelser:

I allt väsentligt lämnas den information som krävs av en förenklad förvaltningsberättelse enligt R17. Förvaltningsberättelsen är dock i huvudsak fokuserad på ekonomi snarare än verksamhetsutfall och har inte ovanstående struktur.

Strömsunds pensionsmedelsförvaltning utgör ett viktigt förhållande som inte framgår av resultat- och balansräkningen. Inte heller ger den förenklade förvaltningsberättelsen en heltäckande bild av hur kommunens pensionsförpliktelser finansieras genom medel överförda till pensionsstiftelse, försäkring och återlån.

Av den förenklade förvaltningsberättelsen framgår att:

”De avgiftsfinansierade verksamheterna för avfall, vatten och avlopp beräknar sammantaget ett överuttag för året med 2,1 mnkr. Detta medför att tidigare års underuttag delvis kan regleras. Resultatpåverkan för kommunen kan därmed bli 2,1 mnkr”.

Enligt VA-lagens självkostnadsprincip är ett ”överuttag” en skuld till VA-abonenterna som kan kompenseras med ett ”underuttag” under efterföljande 3 år (kan förlängas under vissa villkor). Ett ”underuttag” kan dock aldrig bli en fordran som man i efterhand kan kompensera med ett ”överuttag”.

Rekommendation:

I kommande års delårsrapport föreslås den förenklade förvaltningsberättelsen anpassas R17:s avsnittsindelning och inkludera verksamhetsutfall samt redovisa en tabell över pensionsförpliktelser, förvaltade pensionsmedel i stiftelse respektive försäkring till marknadsvärden, likt den som redovisas i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

3.3. Finansiella rapporter

De finansiella rapporterna ska upprättas enligt följande:

- ▶ En balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.
- ▶ En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.
- ▶ En samlad men översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet
- ▶ Kommunen kan själv välja om kassaflödesanalys och sammanställda resultat- och balansräkningar ska ingå i delårsrapporten.

lakttagelser:

Resultat- och balansräkningar har upprättats för kommunen som juridisk person. Balansräkningen jämförs med ställningen per 2020-12-31. Resultaträkningen jämförs med föregående delårsperiod, prognos för året och budget.

Kassaflödesanalys i form av årsprognos som jämförs med budget har upprättats, dock inte utfall per augusti.

Driftredovisningen har upprättats så att budget, prognos för året, prognosavvikelse, delårsutfallet och utfallet för motsvarande period föregående år framgår.

Investeringsredovisningen har upprättats så att utgiftsprognosen kan jämföras med budget per nämnd.

Bedömning:

Vi bedömer att ovanstående krav efterlevs. Att konsoliderade räkenskaper för kommunkoncernen ingår ej i delårsrapporten kan motiverats av att kommunens finansiella mål är riktade mot kommunen som juridisk person och inte som koncern. Vi gör samma bedömning rörande kassaflödesanalysen, dvs att den är överflödigt för att bedöma om utfallen är förenliga med fullmäktiges mål.

Rekommendation: Att vid en framtida utveckling av kommunens mål för god ekonomisk hushållning överväga om sammanställd redovisning och kassaflödesrapport ska ingå i delårsrapporten.

3.3.1. Resultat, utfall och prognos

RESULTATRÄKNING, delår/helår, mkr	Utfall delår 2021	Utfall delår 2020	Budget 2021	Års-prognos	Utfall helår 2020	Utfall jmf fg. år	Prognos jmf budget	Prognos jmf fg. år
Verksamhetens intäkter	162,3	152,1	255	247,4	239,9	10,2	-7,6	7,5
Verksamhetens kostnader	-695,0	-665,1	-1 094,4	-1 100,3	-1 045,6	29,9	-5,9	-54,7
Avskrivningar	-16,5	-15,3	-23	-24,9	-23,6	-1,2	-1,9	-1,3
Verksamhetens nettokostnader	-549,2	-528,3	-862,4	-877,8	-829,3	-20,9	-15,4	-48,5
Skatteintäkter	350,7	341,3	509,0	525,0	508,8	9,4	16	16,2
Generella statsbidrag och utjämning	239,2	231,4	359,0	359,0	348,1	7,8	0	10,9
Verksamhetens resultat	40,8	44,4	5,6	6,2	27,6	-3,6	0,6	-21,4
Finansiella intäkter	1,0	0,5	0,5	1,1	0,7	0,5	0,6	0,4
Finansiella kostnader	-1,3	-1,9	-2,1	-2,0	-2,4	0,6	0,1	0,4
Resultat	40,4	43,0	4,0	5,3	25,9	-2,6	1,3	-20,6

lakttagelser:

Delårsperiodens utfall om 40,4 mnkr är 2,6 mnkr lägre än samma period i fjol. Resultatförsämringen är främst hänförlig till högre nettokostnader i verksamheterna. De högre nettokostnaderna uppvägs till en del av ökade skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årsprognosen om 5,3 mnkr är 1,3 mnkr högre än budget. Verksamheternas prognostiserade nettokostnader överstiger budget med 15,4 mnkr och skatteintäkterna är 16 mnkr högre än budget. Den uppdaterade beräkningsmodellen för pensionskulden, medför en engångskostnad på ca 4 mnkr för 2021.

Årsprognosen avviker negativt med 20,6 mnkr mot fjolårets resultat. Avvikelsen är främst hänförlig till ökade nettokostnader i verksamheterna. De högre nettokostnaderna uppvägs till en del av ökade skatteintäkter och generella statsbidrag. Gottgörelsen från den gemensamma pensionsstiftelsen, Kgps, följer budget och beräknas uppgå till 10 mnkr för helår att jämföra med 16 mnkr fg år.

Prognosen de sista fyra månaderna på året indikerar förändringar i verksamheten jämfört med fjolårets sista fyra månader. Prognostiserat resultat för perioden sept – dec är -35,1 mnkr, fjolårets resultat under samma period var -17,1 mnkr. Skillnaden: 18 mnkr hänförs till stor del till Verksamhetens kostnader.

Att resultatet faller kraftigt under perioden september – december förklaras främst med att personalkostnader periodiseras till de månader personalen arbetar och tjänar in sin ersättning, medan skatteintäkter och utjämning periodiseras jämt över året.

3.3.2. Rättvisande räkenskaper

Vi har översiktligt granskat tillämpade redovisningsprinciper och ett urval av poster vad avser värdering och periodisering.

lakttagelser:

- ▶ Skatteintäkter och utjämning periodiseras enligt SKL:s prognos från augusti.
- ▶ Under året tillkommande generella statsbidrag har periodiserats jämt över året.

- ▶ Pensionskostnader bokförs, med för delårsbokslutet aktuella beräkningar.
- ▶ Semesterlöner har beräknats och bokförts.
- ▶ I övrigt konstateras att räntor, avgifter och bidrag har periodiserats.
- ▶ Intäktsredovisning av gottgörelse från pensionsstiftelse har redovisats till 8/12 av prognostiserad utdelning för helår.

Bedömning:

Kommunens räkenskaper per augusti bedöms vara väl periodiserade. Om gottgörelse från en pensionsstiftelse redovisningsmässigt är att jämställa med utdelning är oklart. Om så är fallet ska inkomsten redovisas när beslut är taget och inte anteciperas.

Rekommendation:

Kommunen bör redovisa utdelning från stiftelsen när beslut om utdelning tagits.

3.3.3. Tilläggsupplysningar

För att förstå utvecklingen under den aktuella rapportperioden ska följande tilläggsupplysningar lämnas i noter:

- ▶ Att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen.
- ▶ Säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamhetens intäkter och kostnader.
- ▶ Karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat.
- ▶ Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden.
- ▶ Förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början.

lakttagelser:

Delårsrapporten lämnar upplysningar om att samma redovisningsprinciper används i stort sett vid delårsbokslutet som vid årsbokslutet. Vid periodisering av upplupen leverantörskostnad görs bedömning utifrån en övergripande nivå.

Noter om vilka räkenskapsposter och till vilka belopp säsongsvariationer eller cykliska effekter påverkat utfallen saknas samt karaktären och storleken på jämförelsestörande poster och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat.

Bedömning:

I allt väsentligt bedöms tilläggsupplysningar enligt kraven i R17 lämnas.

Rekommendation:

Lämna upplysningar om säsongsvariationer och cykliska effekter i noter till de poster i resultaträkningen som berörs samt karaktären och storleken på jämförelsestörande poster och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat.

3.3.4. Driftsredovisning

Iakttagelser:

Driftredovisningen har upprättats så att delårsutfallet, budget och prognosavvikelse på helår framgår.

Driftredovisningen är inte uppställd så att sambandet mellan dess intäkter/kostnader och resultaträkningens intäkter/kostnader framgår.

Bedömning:

Vi bedömer att driftsredovisningen redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts av fullmäktige för den löpande verksamheten.

Rekommendation:

Driftsredovisningen bör upprättas så att sambandet mellan driftredovisningens intäkter/kostnader och resultaträkningens intäkter/kostnader framgår.

3.3.5. Investeringsredovisning

Iakttagelser:

Investeringsredovisningen har upprättats så att utgiftsprognosen kan jämföras med budget per nämnd.

Kommunen har förvärvat fastigheten Gäddede 1:237 för 4,25 mnkr. Finansieringen av investeringen har skett genom en utökning av investeringsramen för 2021. Kommunstyrelsen har fattat beslut om tilläggsanslaget utan att föra ärendet vidare till kommunfullmäktige.

Bedömning:

Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en samlad bild av investeringsverksamheten och att den redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts av fullmäktige, med undantag för tilläggsinvesteringen av fastigheten Gäddede 1:237.

3.4. God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten ska redovisa upplysningar om förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning (R17). Finansiella mål och verksamhetsmål för vad som är god ekonomisk hushållning ska anges i fullmäktiges budget (KL 11:16). I Strömsunds kommun återfinns fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i dokumenten: Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, KF 2014-11-12 och Politiska prioriteringar 2021-2022 Budgetram 2021 för Strömsunds kommun.

3.4.1. *Finansiella mål*

Uppföljningen av fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv visar följande:

- ▶ **Resultatmål** 4,0 mnkr – målet kommer att nås, prognosen är 5,3 mnkr.
- ▶ **Investeringsvolym** – Max 25 mnkr plus ombudgetering från f.g. år 6,7 mnkr och årets tilläggsbeslut 9 mnkr, dvs 40,8 mnkr. Prognosen visar 36,3 mnkr. Avvikelsen består av att vissa bredbandsprojekt på totalt 4,5 mnkr inte kommer att bli klara i år. Preliminär ombudgetering till 2022 uppgår till 4,8 mnkr.
- ▶ **Upplåning** – ”Investeringsnivån kommer att kräva viss upplåning”. Prognosen är att inga nya lån kommer att upptas under 2021. Målet kommer att nås.

lakttagelser:

Målen följs upp i förvaltningsberättelsen. Den visar att samtliga mål är uppfyllda.

Bedömning:

Utfallen i delårsrapporten är förenliga med fullmäktiges finansiella mål.

Rekommendation:

De finansiella målen avser kommunen som juridisk person. Vid en revidering av målen bör det bl. a. övervägas om de ska avse kommunens som koncern. De bör också kompletteras med mål för ekonomisk ställning.

3.4.2. *Verksamhetsmål*

Fullmäktige har ett stort antal verksamhetsmål men inte angett vilka som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i verksamheten. Verksamhetens budgetföljsamhet, prognossäkerhet, avvikelse från referenskostnad är exempel på områden som skulle kunna målsättas och ge uttryck ”god ekonomisk hushållning” i ett verksamhetsperspektiv.

lakttagelser: Uppföljningen av verksamheternas mål visar att måluppfyllnaden per augusti är god. Av 20 mål är 16 mål helt eller delvis uppfyllda, 3 mål är inte uppfyllda och 1 mål inte mätbart per augusti. Måluppfyllelsen är god enligt kommunstyrelsens bedömning, men budget följsamheten är sämre, vilket visar att finansiering och målsättning inte harmonierar.

Rekommendation: Till kommande år bör mål och nyckeltal för god ekonomisk hushållning i verksamhetsperspektivet utvecklas så att måluppfyllelsen kan bekräftas med revision.

3.4.3. *Balanskravet*

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en budget i balans, d.v.s. budgeterade intäkter som överstiger kostnaderna. Om utfallet blir att kostnaderna överstiger intäkterna ska underskottet återställas. Avsteg från kravet på att återställa underskott kan ske genom att fullmäktige åberopar synnerliga skäl, vilket kan ske redan vid budgettillfället eller i samband med delårsrapportens eller årsredovisningens behandling. I lågkonjunktur kan kommuner med sk. resultatutjämningsreserv disponera eget kapital-uppbyggnad som gjorts tidigare år för att underlätta ett återställande av underskott.

lakttagelser:

Genom att hämta gottgörelse från pensionsstiftelsen bedöms kommunen uppfylla balanskravet. Resultaten i budgeten, utfallet per augusti och årets prognos är positiva.

Skellefteå den 15 oktober 2021

Katarina Söderberg
Auktoriserad revisor
Projektledare

PerÅke Brunström
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kundansvarig